

Kennisflits 2019:6 In de strijd tegen instabiliteit in pleegzorg

[Konijn, C., Admiraal, S., Baart, J., van Rooij, F., Stams, G., Colonnaesi, C., Lindauer, R. & Assink, M. \(2019\). Foster care placement instability: A meta-analytic review. Children and Youth Services Review 96, 483-499.](#)

Stabiliteit – het binnen één pleeggezin kunnen opgroeien – is voor pleegkinderen misschien wel de belangrijkste voorwaarde voor een kans op een goed leven later. Daarom is een meta-analyse, die vanuit de recente wetenschappelijke literatuur kijkt wat de meeste invloed heeft op deze stabiliteit, zo belangrijk.

Volgens verwachting...

Over het algemeen werden bescheiden effecten gevonden. Dat is logisch want bij instabiliteit speelt een rol! Toch: zoals in alle eerdere studies bleek ook nu gedragsproblematiek de belangrijkste risicofactor voor instabiliteit. Vooral externaliserende gedragsproblematiek (agressie, liegen, etc.) had een groot effect. Dit soort gedrag is moeilijk voor het pleeggezin en heeft effect op stress van pleegouders en daarmee op hun opvoeding. Voor de stabiliteit van de plaatsing is het dus belangrijk om hier goed aandacht aan te besteden.

... en vernieuwde inzichten

Maar hiernaast dreven ook een aantal niet zo voor de hand liggende risicofactoren boven in deze meta-analyse. Onverwacht bleek 'bestandspleegzorg' de tweede belangrijkste risicofactor. Vooral de recentere studies zien meer stabiliteit bij netwerkplaatsingen. Enerzijds worden kinderen met ernstige problematiek (psychopathologie) minder binnen netwerkpleegzorg geplaatst, anderzijds kan meespelen dat netwerkpleegouders willen dat het kind in de familie blijft en dat ze meer onvoorwaardelijk betrokken zijn. De pleegkinderen worden minder uit hun vertrouwde systeem getrokken, er is meer kans op contact met de biologische ouders en op een blijvende vertrouwensfiguur (mentor) binnen de familie.

Leeftijd bij plaatsing is een bekende risicofactor. Maar hier werd dit alleen gevonden voor kinderen uit meerderheidsgroeperingen, niet zozeer bij kinderen uit minderheidsgroeperingen. Waarom weten we niet. Kinderen uit minderheidsgroeperingen bleken ook vaker een traumatische ervaring zoals verwaarlozing en mishandeling te hebben meegemaakt – ook een belangrijke risicofactor voor een instabiele plaatsing - en daarnaast ook nog vaker armoede, discriminatie en racisme. Zo'n trauma kan ertoe leiden dat kinderen hun emoties minder goed reguleren, wat weer kan uitlopen in gedragsproblematiek.

Plaatsing in een gezin terwijl broertjes of zusjes niet mee geplaatst worden bleek ook een risicofactor te zijn. Kinderen missen dan de belangrijkste blijvende relatie die hen nog overblijft, en het gevoel van verbondenheid en veiligheid dat de broertjes/zusjes kunnen geven. En ze missen ze. Eerdere plaatsingen bleken vooral bij jongens een risico. Mogelijk hangt het risico van de eerdere plaatsingen samen met een eerder verblijf in een residentiële instelling.

Welkome bijdrage

De resultaten van deze meta-analyse bevestigt niet alleen wat al bekend was, maar wijst betrokkenen in pleegzorg ook op factoren waar minder duidelijkheid over bestond. De studie

ondersteunt het belang van aandacht voor gedragsproblematiek, en geeft extra handvaten voor matching en begeleiding.

[Meer uit het onderzoek](#)